

det øvrige Jordareal, Udmarken, der kun anvendes til Græsning for løsgaaende Husdyr, findes et Hegn, hvis Formaal er at værne Indmarken mod Udmarkens Besætning af Faar, Hornkvæg og efter Omstændighederne Heste samt Gæs i den Aarstid, almindeligvis fra 14. Maj til 25. Oktober, da Græs, Kartofler, Korn m. v. vokser.

I Lovforslagets § 1 er der Tale om henholdsvis „søjdehøjt“ og „nøjdehøjt“ Hegn. Ved „søjdehøjt“ Hegn forstaaer man et saadant, der er skikket til at værne mod Faar eller „Søjd“, som det hedder med et gammelt Ord; ved „nøjdehøjt“ Hegn forstaaer man et Hegn, der er lavere og kun skikket til at værne mod Hornkvæg, Køer, „Nøjd“. I sidste Tilfælde benytter man en Foranstaltning, som omhandles i § 4, 3die Stykke, nemlig Agtning, det vil sige: man supplerer Hegnet ved overfor Udmarkens Faar at anvende Hunde, der jager Faarene ud, naar de søger at trænge ind. Resten af Aaret, i Vintertiden, har Faarene paa Udmarken samt Heste og Gæs tilligemed Høns og Ænder frit Spil i Indmarken. Herfra er der kun gjort Undtagelse et enkelt Sted, hvor Retten til fælles Græsning om Vinteren er ophævet.

Lovforslaget indeholder Bestemmelser om Værn for Indmarksbruget i den Aarstid, da Indmarken skal være fredet for løsgaaende Husdyr. Det er væsentlig grundet paa Regler af noget forskelligartet Beskaffenhed, som Jordbrugerne har fastsat ved Vedtægter i Henhold til Lov Nr. 56 af 1. April 1891; disse Vedtægter grunder sig atter paa gammel Sædvane.

Som Følge af de meget udviklede Ejendomsforhold har det ikke været muligt paa Udmarkens Besætning at anvende Princippet om, at enhver Ejer af Husdyr er forpligtet til at holde disse paa sit eget. Ejeren kan nemlig ikke føre noget virksomt Tilsyn med sine i Udmarken løsgaaende Husdyr, og det er derfor nødvendigt at lægge Ansvar paa den hegnspligtige — den, der skal vedligeholde Hegnet mellem Indmarken og Udmarken —, jfr. §§ 1 og 2 samt § 4, 3die Stykke, hvor der tales om den af mig før nævnte Agtning. Kun under særlige Omstændigheder opstaaer et Ansvar for Ejeren, jfr. § 4, hvor der er Tale om det Forhold, at Haugens Dyr trænger ind i Indmarken, og Ejeren bliver bekendt dermed, i hvilket Tilfælde han selvfølgelig har den Forpligtelse at søge at skaffe Dyrene ud igen, og § 5, hvor der er Tale om uvane Husdyr, som vedkommende Ejer, naar han bliver gjort opmærksom paa, at de er uvane, selvfølgelig maa have Ansvar for og søge

for, at de ikke gør Skade. Naar man derimod holder Husdyr i Indmarken i Sommer-tiden, faar Husdyrenes Ejer Ansvar for disse, jfr. §§ 6 og 7. Ansvar er dog lempet noget med Hensyn til Gæs ved § 6, 1ste Stykke, og med Hensyn til Høns og Ænder i § 7.

Ligeledes som Følge af de udviklede Ejendomsforhold har man ikke kunnet give noget almindeligt Forbud mod Færdsel over anden Mands Jord. Sagen er nemlig den, at et saadant Forbud i Regelen vilde hindre Ejer eller Bruger i at komme til egen Jord og saaledes i Virkeligheden hindre Jordbruget i Stedet for at fremme det. Indmarken er stærkt delt og bestaar i Almindelighed i hver Bygd af et meget stort Antal Lodder, og den enkelte Jordbruger har gerne adskillige Lodder beliggende langt fra hinanden, oftest mange og vidt adskilte. Han vil ofte ikke kunne komme fra sit Hjem til Jorden eller fra den enkelte Lod til den anden uden at passere anden Mands Jord; de offentlige Veje eller Stier er ikke tilstrækkelige hertil. Som Følge heraf har man indskrænket sig til i Lovforslaget at optage Bestemmelsen i § 3 om, at det i Sommertiden skal være forbudt uden Nødvendighed eller uden Hjemmel at færdes over anden Mands Indmark, hvis Afgrøde ikke er høstet, samt at Lovgivningens almindelige Bestemmelser i øvrigt skal gælde.

For nogle Aar siden udarbejdede den færøske Landbokommission et Udkast til Lov om Hegn og Markfred. Dette Udkast var meget mere omfattende end det foreliggende Lovforslag, men det er ikke hidtil lykkedes at komme til Enighed derom i Lagtinget. Da man imidlertid i Krigstiden trængte til mere virksomme Regler end de forhaandenværende til Værn for Indmarken for at interessere Befolkningen i at udvinde det mest mulige af denne, navnlig ved Dyrkning af Korn og Kartofler, udvirkede Lagtinget, at der i Henhold til Lov Nr. 164 af 7. August 1914 udkom midlertidige Bestemmelser i den omhandlede Henseende. Disse Bestemmelser har vist sig at være hensigtsmæssige; Lagtinget har derfor foreslaaet, at de med nogle Ændringer lovfæstes, og dette har Regeringen tiltraadt ved at fremsætte nærværende Lovforslag.

Som før nævnt anbefaler jeg Lovforslaget, men jeg vil dog tilraade, at der i § 2 foretages en Rettelse med Hensyn til en Bestemmelse, som formentlig er indkommet ved en Fejltagelse. Det hedder nemlig i § 2, 2den og 3die Linie, at enhver Laage i Hegn skal inden den 15. April 1923 være forsynet med forsvarligt Lukke. Meningen er ikke